

خلاصه فرآیند

- عنوان فرآیند: روش ها و تکنیک های جانشین حضور و غیاب دانشجویان در کلاس دروس تئوری
- صاحبان فرآیند و همکاران: جواد گنجلو و دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی
- محل اجرای فرآیند: دانشکده پرستاری و مامایی
- نام دانشگاه: دانشگاه علوم پزشکی سبزوار
- گروه فرآیندی: روش ها و تکنیک های آموزشی
- تاریخ اجراء (مدت اجرای فرآیند): ۱۰ سال تحصیلی (حد فاصل سال های ۹۱-۸۲)
- مقدمه و بیان مسئله: (بیان اهمیت ، ضرورت و کاربرد انجام فرآیند براساس نیاز سنجی های انجام شده)

در سال های اخیر حضور و غیاب دانشجویان به وسیله اساتید ابزار اصلی شکل گیری کلاس درس در دانشگاه ها بوده است. در اکثر موارد تشکیل کلاس درس تئوری، تصویری از استادی مشتاق ارائه و دانشجویانی مجبور به دریافت را تداعی می کند. روش های جاری جلب مشارکت دانشجویان نیازمند نوآوری، تغییر و تحول است. این روش ها بر حضور فیزیکی دانشجو تأکید دارد، بنابراین از کیفیت آموزش خواهد کاست. به نظر می رسد با گذشت زمان ابزارهای در اختیار اساتید جهت مدیریت و کنترل کلاس و جلب مشارکت دانشجویان محدود و ناکارآمد شده است. این ابزارها موازی با سایر تکنیک ها و روش ها رشد نکرده است. ابزار حضور و غیاب فیزیکی دانشجو نمی تواند به تنهایی مشارکت دانشجویان جهت حضوری فعال در کلاس درس را جلب نماید.

- هدف و اهداف اختصاصی:

هدف اصلی:

ارائه روش هایی جهت حضور و مشارکت فعال دانشجویان در کلاس های دروس تئوری
اهداف اختصاصی:

- ۱- آگاه سازی دانشجویان از نتایج علمی حضور در کلاس درس
- ۲- آگاه سازی دانشجویان از نتایج عملی و کاربردی حضور در کلاس درس
- ۳- تقویت حس همکاری و کار گروهی در دانشجو
- ۴- احترام و اکرام دانشجو
- ۵- اهمیت و توجه به دانشجو
- ۶- محبت پدران به دانشجو
- ۷- تقدیر و تشکر از دانشجو
- ۸- تشویق و تقویت دانشجو
- ۹- شنیدن و درک دانشجو
- ۱۰- تقدیم مسئولیت به دانشجو

- روش اجراء:

نویسنده بین سال های ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۱ طی ۱۰ سال سابقه آموزش در دانشکده پرستاری مامایی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، ضمن خودداری از انجام حضور و غیاب فیزیکی، اقدام به روش های جایگزینی جلب مشارکت دانشجویان نمود. روش های جایگزین در کلاس های دروس تئوری رشته های مامایی، پرستاری، بهداشت حرفه ای، فوریت های پزشکی،

کارشناسی ارشد پرستاری و کارشناسی ارشد ویژه به کار برده شد. در کلاس های رشته های فوق در طول ترم تحصیلی فقط یک نوبت حضور و غیاب صورت گرفت. سایر موارد فقط تعداد دانشجویان به طور نامحسوس سرشماری شد. روش های دانشجویانی حضور و غیاب دانشجویان یک به یک در طول برگزاری کلاس های تئوری با دقت و حوصله به کار گرفته شد.

- پیامدهای اجرا و محصول یا برون دادهای فرآیند:

نتایج، قابل تأمل و توجه بود. میزان مشارکت دانشجویان کارشناسی ارشد آموزش پرستاری و کارشناسی ارشد مراقبت های ویژه کامل و صد در صد بود. اثربخشی روش های جایگزین حضور و غیاب دانشجویان برای گروه های کاردانی فوریت های پزشکی، کاردانی بهداشت حرفه ای و مامایی ۹۵-۹۰ درصد بود. میزان مشارکت دانشجویان در کلاس درس برای دانشجویان پرستاری ۸۰-۷۵ درصد بود. نکته قابل توجه این که اکثر دانشجویانی که به عللی نمی توانستند سر کلاس حضور داشته باشند، قبل از تشکیل کلاس عدم حضور و علت آن را اطلاع می دادند.

- انطباق سیاست های بالادستی (آیند تا چه حد کشور را با هدف مرجعیت علمی در منطقه نزدیک می کند).

فرآیند روش های پیشنهادی جایگزین حضور و غیاب فیزیکی دانشجویان نیازمند بررسی و دقت نظر بیشتر در این زمینه می باشد. لیکن این گزارش می تواند تأکیدی بر کارآمدی کاربرد تکنیک های اخلاقی سنتی و استفاده بهینه از تجربیات گذشتگان در آموزش دانشگاهی باشد.

- نتیجه گیری شامل چالش ها و مشکلات اجرایی فرآیند:

روش های جایگزین حضور و غیاب فیزیکی به وسیله استاد هم از طرف دانشجویان و هم از طرف مدیریت آموزش با مقاومت هایی همراه خواهد بود، لیکن با گذشت زمان و ایجاد زمینه های فرهنگی این امر میسر خواهد شد. این روش به ویژه در آموزش گروه های کوچک و متوسط مفید فایده خواهد شد.

- معرفی فرآیند در نشریات علمی یا ارائه کار در مجامع علمی:

فرآیند حاضر تجربه ای است شخصی که به طور قطع توسط سایر اساتید در دانشگاه های کشور نیز آزمایش و تجربه شده است.

- تأییدیه های مربوطه و ارزشیابی فرآیند:

این فرآیند به تأیید مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار رسیده است.

- قابلیت تعمیم و اجراء در سایر مراکز آموزشی:

هر چند اجرای تجربه روش های جایگزین حضور و غیاب و جلب مشارکت دانشجویان مستلزم صرف انرژی زیادی به ویژه از طرف استاد است، لیکن از قابلیت تعمیم پذیری بالایی به ویژه در دانشگاه های کشور برخوردار است. به نظر می رسد با ارتقاء زمینه های فرهنگی و اعتقادی جامعه امکان اجرای این فرآیند در سطوح آموزش عمومی نیز فراهم باشد.

- استمرار (استمرار اجرای فرآیند در برنامه های جاری آموزشی):

با عنایت به تجربیات شخصی پیشنهاد دهنده فرآیند و پاسخ و تقویت مثبتی که از ناحیه اجرای این روش ها از طرف دانشجویان دریافت کرده است، پیشنهاد دهنده تعهد اخلاقی دارد، روش مورد نظر را تا پایان دوره خدمتی خود ادامه دهد.

پیشنهاد:

ارائه دهنده فرآیند توانایی ساخت سیستمی هوشمند و اتوماتیک جهت حضور و غیاب دانشجویان را داراست. این سیستم می تواند به روش های مختلف عمل کند. به آسانی می توان در این سیستم از روش ها و نرم افزارهای تصویربرداری هوشمند بهره گرفت.